

ZACHRAŇUJEME FRESKY V KOSTOLE SV. JURAJA V STAREJ HALIČI

PRIDAJTE SA K NÁM,

**aby svätý Juraj opäť porazil zlého draka
a aby pýcha nezaslepila ducha a neprivolala skazu**

**CELKOVÉ
NÁKLADY
SÚ 30 000 EUR**

Prosím, nájdite si pár minút
a prečítajte si, prečo fresky
v Starej Haliči stoja za záchranu
a ako sa aj Vy môžete stať
ich záchrancom.

Vzácné fresky zo Starej Haliče vznikali v 14. a 15. storočí, no pri následných prestavbách kostola ich premaľovali.

Po prvýkrát sa po stáročiach objavili v roku 1904, ale označili ich ako bezcené a premaľovali ich opäť.

Je možné, že by už navždy zostali ukryté pred svetom, ak by v polovici minulého storočia neboli náhodne objavené malé fragmenty. Fresky boli postupne odhalené v rokoch 1965, 1966 a 1978. Časť z nich si však dnes vyžaduje komplexný zásah reštaurátora. Konkrétne maľba svätého Juraja s drakom a prvý výjav z cyklu nerestí, teda maľba zobrazujúca pýchu ako prvý z hlavných hriechov.

AKO SA ZAPOJIŤ?

Nadácia VÚB každý rok organizuje projekt Poklady Slovenska, v rámci ktorého pomáha obnovovať vzácne pamiatky. Tento rok sa o grant v hodnote 30 000 eur uchádza aj Kostol sv. Juraja v Starej Haliči so svojimi nádhernými freskami.

O grant budú spolu s nami súťažiť aj iné slovenské pamätihodnosti. Aby sme v silnej konkurencii obstáli, potrebujeme získať viac hlasov ako oni.

A práve preto sa obraciame na Vás, milí priatelia a návštevníci Kostola sv. Juraja: **pomôžte zachrániť naše fresky.**

Obraciame sa aj na Vás, ktorí Kostol sv. Juraja v Starej Haliči zatiaľ nepoznáte, no uvedomujete si význam duchovných aj historických odkazov našich predkov.

Prosím, podporte projekt obnovy fresiek v Kostole sv. Juraja a zapojte sa do bezplatného online hlasovania, ktoré bude prebiehať **od 1. do 15. júna 2023 na webe Nadácie VÚB:** <https://www.nadaciavub.sk/poklady/>

Bezplatné online
hlasovanie
sa uskutoční
1. - 15. júna.
Čím viac hlasov
od Vás naše fresky
dostanú, tým väčšiu
šancu
na získanie grantu
máme. Vopred
ďakujeme za Vašu
pomoc.

FRESKY

biblické príbehy v obrazoch

V čase vzniku fresiek mnoho bežných ľudí nevedelo čítať ani písať. Biblické príbehy si teda osvojovali prostredníctvom obrazov. Fresky v Starej Haliči zobrazovali 7 hlavných hriechov – aj vďaka nim veriaci vedeli, aké normy správania majú zachovávať a za čo ich môže postihnúť trest.

Fresky zobrazovali aj patróna kostola svätého Juraja, rímskeho vojaka a mučeníka, ktorý podľa legendy zabil nebezpečného draka.

Na stenách kostola nájdete aj príbeh o „neveriacom Tomášovi“, ktorý svoju vlastnú ruku vložil do prebodnutého boku zmŕtvychvstalého Krista, či výjavy zo života svätého Mikuláša. V presbytériu sa nachádza freska Krista na kríži s Pannou Máriou stojacou pri jeho nohách.

“

Fresky chceme uchovať aj pre ďalšie generácie, preto sme sa zapojili do projektu Nadácie VÚB Poklady Slovenska. Aby sme boli úspešní, potrebujeme Váš hlas.

páter František
správca farnosti

Fresky v Starej Haliči boli vytvorené pomocou talianskych maliarskych techník, konkrétne maliarskym štýlom zo severotalianskeho Friuli.

Dnes sa už nedozvieme, či ich maľovali priamo talianski majstri, ktorých do svojich služieb povolal vtedajší majiteľ Kostola sv. Juraja, alebo miestni remeselníci, ktorí sa u talianskych majstrov vyučili.

Čo však vieme s úplnou istotou, je, že ich dielo stojí za zachovanie aj pre ďalšie generácie.

A práve o to sa zapojením do projektu Poklady Slovenska snažíme.

O KOSTOLE

Nezvyčajný letopočet 4251, jedinečná kombinácia ľudovej architektúry a talianskych maliarskych techník, vzácne fresky - hlavní hrdinovia nášho príbehu a renesančná drevená zvonica postavená bez jediného klinca - vitajte v Kostole sv. Juraja v Starej Haliči.

Kostol dal v 13. storočí postaviť Dionúz Tomaj z rodu Lossonczyovcov v neskororománskom slohu, o 100 rokov neskôr bolo k románskemu kostolu pristavané gotické presbytérium s typickou lomenou klenbou. Na víťaznom oblúku sú zvláštne symboly - **zrkadlovo vyryté číslice 4251**. Neznamenajú proroctvo o budúcnosti Starej Haliče. Ilustrujú nízku úroveň vzdelanosti vtedajších majstrov, ktorí boli prakticky negramotní. Vďaka svojej nevedomosti namiesto roku 1524, kedy sa uskutočnila prestavba kostola, vyryli rok

4251 a poriadne tak zamotali hlavu viacerým vedcom a výskumníkom.

V čase uhorsko-tureckých vojen bol kostol v Starej Haliči vypálený. Do tureckého zajatia padol aj kapitán haličského hradu Ján Makfalvay, ktorý dal sľub, že ak sa zo zajatia vráti, v Starej Haliči postaví vežu. Tak sa aj stalo a od roku 1673 v severovýchodnej časti kostola stojí **drevená renesančná zvonica**.

Jej autorom je mlynár Ján Polóni a bola **postavená bez použitia jediného klinca**. Nachádzajú sa v nej štyri zvony – Ďuro, Paľo, Jano a Mišo. Najstarší pochádza z 15. storočia, zvyšné tri sú z roku 1924.

Raritou kostola je **gotický oltár z 21. storočia**. Nejde však o historický oxymoron. Oltár vytvorili majstri zo severného Talianska. Gotickú podobu mu dodali využitím sochárskych a drevárskych techník, aké sa pri tvorbe oltárov

používali v minulosti. Centrálnu časť oltára tvorí Madona s dieťaťom Ježišom v náručí. Súčasťou oltára sú aj sochy svätých Cyrila a Metoda, ktorí nám priniesli kresťanskú vieru.

KOSTOL PRE VŠETKÝCH

nezvyčajne veľký chrám v malej obci,
ktorý stojí za to vidieť

📍 Hlavná 1, 985 11 Stará Halič

☎ +421 909 190 060

✉ farnostsvatujuraj@gmail.com

🌐 www.freskystarahalic.sk

“

Kostol sv. Juraja v Starej Haliči je kostolom pre všetkých. Dohodnite si s nami návštevu a my Vám radi rozpovieme príbeh chrámu, fresiek či drevenej zvonice.

páter František
správca farnosti

Stará Halič sa nachádza na juhu stredného Slovenska a je súčasťou Mikroregiónu Novohradské podzámčie s najväčšou dominantou - Haličským zámkom.

Mikroregión združuje malé, no rozmanité obce so skrytými pokladmi, ktoré stojí za to vidieť. Napríklad Timravinej milované Polichno alebo tatárske pivnice v Ľuboreči. Vedeli ste, že súčasťou mikroregiónu je aj Praha?

Samotný Kostol sv. Juraja nie je len chrámom modlitby a pokoja, v ktorom sa spájame s Bohom a on nás počúva.

Kostol sv. Juraja je aj historickou a kultúrnou pamätihodnosťou a bolo by chybou nepreskúmať jeho krásny interiér.

Brány kostola aj drevenej renesančnej zvonice sú preto otvorené pre všetkých návštevníkov, ktorí k nám zavítajú.

Či už pre tých, ktorí sa prídu v tichu pomodliť, alebo pre tých, ktorí chcú zažiť gotickú atmosféru a obdivovať umeleckú krásu veľkého kostola v malej obci.

Napište alebo zavolajte nám a dohodnite si prehliadku kostola.

Radi Vám rozpovieme zaujímavý príbeh kostola a jeho fresiek, ako aj našej jedinečnej renesančnej drevenej zvonice. A ako bonus dostanete tipy na návštevu ďalších málo známych zákutí v našom blízkom okolí.